110577 մէդր, և 66 սանթիման լայնութեան տակն է 111500 մէդր։

Այս չափուց բաղդատութենէն իմացուեցաւ որ երկրիս գնտակերպին հասարակածային տրամագիծը կ'առնուի քան զբևեռային տրամագիծը իրր $\frac{1}{300}$ մասամբ իր երկայնութեանը։

Արդ այս է ճիշդ ձևը՝ ճիշդ թերագծութեան սանթիմանն, որ հոսանուտ կամ թոյլ նիւթերէ բաղկացեալ դունտ մը կ'առնու եթէ իր առանցքին վրայ քանըչորս ժամուց մէջ թաւալումն ունենայ։

Այսպէս կը տեսնուի որ դիտողութենէ ստուգուած երկրիս ձևը՝ նոր ապացոյց մըն է իր օրական թաւալմանը։

Ահաւասիկ բևեռային և հասարակածային տրամագծից երկայնութիւնը, ըստ ճշդագոյն և նորագոյն հաշուից.

Հասարակածային շառաւիղ	6377398	մէդր
Բևեռային »	6356080	»
Տարբերութիւն	21318	»
Քառորդ հասարակածին	10017594	»
Քառորդ բևեռի	10000856	»

Տարբերութիւն ընդ մէջ միջօրէական թերագծին և հասարակածային բոլորակին է 67 հազար մէդր։

Երկրիս գնտակերպին ճիշդ գնտի մը ձևէն ունեցած խոտորումը այնչափ պզտիկ է որ եթէ երկիրս դունտ մը ձևացուի 300 հազարորդամ։ հասարակածային շառաւիղով, բևեռայ շառաւիղն ալ կ'ըլլայ 299 հազարորդամէդր, և այս տարբերութիւնը բոլորովին անզգալի է աչաց։ Ուստի կրնայ երկիրս կատարեալ գնտաձև մտածուիլ զրեթէ ամեն պարագայից մէջ, որուն քառորդ միջօրէական կ'ըլլայ 10000000 մէդր, և շառաւիղն 6366 հազարամ. բայց սահմանաբաշխք երբ երկրիս շառաւիղն երկայնութեան միութիւն կ'առնուն, կ'իմանան միշտ հասարակածային շառաւիղը, որուն ճշգրիտ չափն է 6377398 մէդր։

Հ. Հ. Պ.

Յուսիս.

Ի յունիս ամսոյ արժան է որ քանզյունիսոյս հասարակն յառաջ [1] ըզպատրաստած այգիքն փորեն աղէկ՝ երկու երեք հետ. 'ի մարտի հասարակէն մինչև 'ի յունիսի հնգետասաներորդ օրն. և զակնուռքն՝ որ 'ի մայրանն եւ լեալ լինի՝ հան. և 'ի մատղաշ նոր տունկն քիչ ուռ թող, մէկ կամ երկու, որ չվատուժցնէ զինքն զառաջի ուռն. և զերկուան թող և յերրորդն կտրէ։ Եւ 'ի յունիսս է պարտ ծայրատել զայգին անպատճառ. թէ ոչ որ յամէ այլ՝ աւերի։ Եւ յայս ամիս այլ է պարտ ակնբցել և զտակքն ծածկել որպէս յառաջն գրեցաք. և յայս ամիս աւռ զվայրի թաւալ թուզն որ 'ի վայր գայ, և չարուց արա և կախէ 'ի տանուն թզենին. նա չտայ թափել զպտուղն. արգիլէ և շատ բեր տայ առնուլ, և ճարտար հասցնէ զթուզն։ Եւ 'ի յունիս է սատրել զհիլիոնն և զտուղտն, և զխոտն որ յունարէն սահն փարիեօն, որ է հուֆարիօն [2]։

Ի ՎԱՍՏԱԿՈՑ ԳՐՈՑ

---

1 Յառաջ քան զկէսն յունիսի։

2 Հայերէն գոմմօրոֆն ըսուած կարծուի։